

เทศน์กฐิน วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เอาละ ตั้งใจฟังธรรมะก่อน ฟังธรรมะนะ วันนี้วันสำคัญ เราจะถวายกฐินกัน คำว่า “จะถวายกฐิน” มันมีที่มาที่ไป ใ้ที่มาที่ไปเพราะมันเป็นพุทธานุญาตขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาพระองค์ออกพรรษาแล้วไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วฝ่ามันชำระ มันขาดมันแคลน

ฉะนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงว่าออกพรรษาแล้วให้ชุมชนนั้น วัดไหน ชุมชนไหน ให้ชุมชนนั้นหาผ้าเพื่อถวายผ้าให้กับพระ นี่ในพรรษาแล้ว นี่ไง มันเป็นพุทธานุญาตขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฉะนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ที่พุทธานุญาตมา ฉะนั้น สิ่งที่เกิดการทอดกฐินนี้มันมีที่มาที่ไป ใ้มาจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เราจะระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เรามีรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง ถ้าเรามีรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง เห็นไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาปรารธนาเป็นพระโพธิสัตว์ สร้างบุญกุศลๆ สร้างบุญกุศลมหาศาลเลย คำว่า “บุญกุศลมหาศาล” สร้างมาให้หัวใจมันเข้มแข็งไป

ถ้าคนรู้จักเสียสละ จิตเป็นกุศล คิดสิ่งใดจะคิดบวก ถ้าจิตใจของคน จิตใจมันเห็นแก่ตัว คิดสิ่งใดมันจะคิดลบ แล้วคิดลบมันคิดลบกับใครล่ะ? คิดลบกับตัวเอง คิดลบกับตัวเองเพราะอะไร เพราะคิดลบแล้วตัวเองมีความทุกข์

ถ้าคิดบวก คิดบวกในทางโลกเขาบอกคิดบวกเป็นผู้ที่เสียสละ เพราะคิดบวกคิดถึงคนอื่น ไม่ได้คิดถึงตัวเอง แต่คิดลบ คิดถึงตน นั่นละมันทำให้ตนทุกข์ตนยาก คิดบวก คิดบวกเราคิดช่วยเหลือเจือจานคนอื่น นี่เราเป็นผู้ที่เสียสละ นี่ไง การคิดบวกองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปรารธนาเป็นพระโพธิสัตว์ สร้างบุญกุศลมาอย่างนี้ พอสร้างบุญกุศลมาอย่างนี้ เกิดเป็นเจ้าชาย

สิทธิ์ตะ ไปเที่ยวสวนเห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย “เราต้องเป็นเช่นนั้นด้วยหรือ เราต้องเป็นเช่นนั้นด้วยหรือ”

เราจะบอกว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีที่มาที่ไป องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ใช่ลอยมาจากฟ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างสมบุญญชริการมา สร้างสมบุญญชริการมาเกิดเป็นเจ้าชายสิทธิ์ตะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปศึกษากับเขาๆ โลกเขามีกัน มีการศึกษา เราก็ไปศึกษากับเขายังศึกษาเท่าไรแล้วก็ไม่เข้าใจตัวเองศึกษาเท่าไรก็ไม่เข้าใจตัวเอง จนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางหมดเลย วางหมดแล้วต้องมาค้นคว้าด้วยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอง เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างบารมีมาเป็นพระโพธิสัตว์ มันไม่มีใครมีปัญญามากกว่านั้น มันไม่มีใครมีปัญญาไปกว่านั้น ไม่มีใครมีปัญญาที่จะค้นคว้าสิ่งนี้ได้ไง

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าศึกษามา ๖ ปี เวลาмаค้นคว้าเองตั้งแต่กำหนดอานาปานสติ ลมหายใจเข้านี่ก็พุท ลมหายใจออกนี่ก็ โธ ลมหายใจเข้า ลมหายใจออก เราก็มองข้ามกันไปไง เราจะไปหาทรัพย์สมบัติ เราจะไปหาข้าวของเงินทอง แต่เราไม่คิดว่าลมหายใจเข้า ลมหายใจออก เพราะลมหายใจเข้า ลมหายใจออก ทำให้ชีวิตเรามาเย็นอยู่ที่นี่ได้ไง ถ้าลมหายใจเข้าแล้วไม่ออก ออกแล้วไม่เข้าก็ตาย ถ้าตายไปแล้วทรัพย์สมบัติที่หามามีประโยชน์กับใคร

ฉะนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงระลึกถึงอานาปานสติ เวลากำหนดไปแล้ว เวลาเริ่มต้นบุพเพนิวาสานุสติญาณ จตุปปาตญาณ อาสวักขยญาณ วิชชา ๓ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดอย่างนี้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดเป็นเจ้าชายสิทธิ์ตะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาค้นคว้าในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยมรรคญาณ ได้ตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “เราเป็นไก่อตัวแรกที่เจาะฟองอวิชชาออกมา เราเป็นไก่อตัวแรกที่เจาะฟองอวิชชาออกมา” เสวยวิมุตติสุขๆ เราจะบอกว่ามีความสุขความร่มเย็น ถ้ามีความจริงแล้วมีความสุขความร่มเย็น เพราะความสุขความร่มเย็นอันนั้น เวลาจะเผยแพร่ธรรมจะคิดถึงใคร

พอคิดถึง คิดถึงอาหารดาบส เพราะว่าไปศึกษากับเขามา เขาได้ฌานสมาบัติ เขาก็ตายไปแล้ว ไปมองปัญจวัคคีย์ เพราะปัญจวัคคีย์อุปัฏฐากมา ๖ ปี คนที่อยู่ ๖ ปี ช่วยเหลือเอื้องานกันมา ๖ ปี เขาทำอะไรมา รู้ว่าจิตใจเขาสมควร ไปเทศน์ปัญจวัคคีย์ ไปเทศน์ยสะ ไปเทศน์ได้ยสะเป็นพระ

อรหันต์ทั้งหมด เวลาพระอรหันต์ทั้งหมดนะ “เราทั้งหลาย ทั้งเราด้วยเป็น ๖๑ องค์ พ้นจากบ่วงที่เป็นโลก” นี่บ่วงที่เป็นโลก บ่วงที่เป็นโลกก็ชื่อเสียงเกียรติศัพท์เกียรติคุณ ทรัพย์สมบัติ นี่บ่วงที่เป็นโลก

บ่วงที่เป็นทิพย์ บ่วงที่เกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหมไป “เราพ้นจากบ่วงที่เป็นโลก และพ้นจากบ่วงที่เป็นทิพย์ เรອງอย่าไปซ้อนทางกัน โลกนี้เราร้อนนั้ก โลกนี้เราร้อนนั้ก” นี่เผยแผ่ธรรมไป เวลาเผยแผ่ธรรมไป นี่สิ่งที่เป็นกุศลๆ แล้วเวลาพระมากขึ้น อนุญาตให้มีการทอดกฐิน ให้มีการทอดกฐินก็เพื่อความมั่นคง ปัจจัย ๔ ปัจจัย ๔ ทอดกฐินก็เรื่องผ้า แต่เวลาเราทำบุญกุศลอย่างอื่นมันก็เป็นอย่างอื่น ฉะนั้น เวลาเผยแผ่ธรรมมา ธรรมก็ต่อเนื่องกันมา พอมาถึงกิ่งพุทธกาล เราจะเข้าหาครูบาอาจารย์ของเรา เวลาครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เวลาท่านประพฤติปฏิบัติของท่าน

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างสมบุญญานิกการมาเป็นพระโพธิสัตว์ เวลาเป็นพระโพธิสัตว์อำนาจวาสนามานั้น คั้นคว่าขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นเกิดมาถึงท่ามกลางพระพุทธศาสนา ศาสนามีอยู่แล้ว พระไตรปิฎกมีอยู่แล้ว ศึกษากับใครศึกษามาก็ติดขัดไปหมดแหละ เพราะปฏิบัติไปแล้ว เพราะหลวงปู่มั่นท่านปฏิบัติไปแล้วมันก็ไปไม่ได้ เวลาย้อนกลับมา ย้อนกลับมาปรึกษาเจ้าคุณอุบาลีฯ เวลาศึกษาเจ้าคุณอุบาลีฯ ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงขึ้นมา ถ้าปฏิบัติเป็นความจริงขึ้นมา เวลามันเข้าถูกทาง ลาพระโพธิสัตว์แล้ว พิจารณาหายไปแล้วมันชำระล้างกิเลส มันอ่อนคลายลง มันเป็นความจริงขึ้นมา ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา เวลาท่านประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงขึ้นมา เป็นความจริงขึ้นมาได้ ท่านถึงวางข้อวัตรปฏิบัติไว้

แล้วเวลาท่านขึ้นไปอยู่เชิงใหม่ เวลาหลวงปู่ฟื้นท่าน ไปเยี่ยม เพราะท่านห่มผ้าร้านไป เวลาหลวงปู่มั่นท่านพูดถึงลูกศิษย์ท่านจะบั้นของท่านไป “พระเจ้าผู้ พระขุนนาง”

คำว่า “เจ้าผู้” ไร สีผ้า ผ้าสีมันแฉาว “พระเจ้าผู้ พระขุนนาง” เวลาประพฤติปฏิบัติ เราปฏิบัติเพื่ออะไร เราปฏิบัติเพื่อชำระล้างกิเลส เราปฏิบัติเพื่อจะกำจัดกิเลส ทีนี้คนจะกำจัดกิเลสเหมือนพ่อแม่สอนลูกเลย พ่อแม่สอนลูก ต้องให้ลูกเข้มแข็ง ให้ลูกฉลาด นี่ก็เหมือนกัน ครูบาอาจารย์จะสอนลูกศิษย์ เวลาสอนลูกศิษย์ คุณ หลวงปู่มั่นเวลาท่านจะบวชพระ เวลามานเป็นปะขาว

ต้องให้ท่องปาติโมกข์ได้ก่อน ให้ตัดเย็บผ้าได้ก่อน ตัดเย็บผ้าๆ นี่กรรมฐานกลับมาทำให้ศาสนา
มันคง มันคงเพราะอะไร

ผู้ที่ขับรถเป็น เวลารถไปเสีย เราจะไปหาใคร? เอาเข้าอู่ ผู้ที่เป็นนายช่าง เวลารถเขาเสีย
แล้วเขาซ่อมของเขาได้ ถ้าเวลาบวชพระปาติโมกข์ก็สวดได้ ผ้าก็เย็บได้ ทุกอย่างทำได้หมด แล้ว
มันจะไปตื่นตื่นกับอะไร เวลาเข้าป่าเข้าเขาไป สิ่งใดมันขาดตกบกพร่อง ท่านก็ปะชุนของท่าน
หลวงปู่มันท่านวางข้อวัตรปฏิบัติไว้อย่างนี้ ถ้าวางข้อวัตรปฏิบัติไว้อย่างนี้ กรรมฐานเราถึง
เข้มแข็งขึ้นมา

แล้วเวลากรรมฐานเข้มแข็งขึ้นมา ถ้ามีครูมีอาจารย์ อย่าเป็นพระเจ้าชู้ อย่าเป็นพระขุนนาง
ไอ้พวกขุนนาง จับหีบสิ่งใดก็ไม่เป็น ทำสิ่งใดก็ไม่ได้ แล้วก็วางตนว่าเป็นผู้มีเกียรติศัพทเกียรติ
คุณ แล้วทำอะไรเป็น ทำสิ่งใดไม่เป็น จับสิ่งใดไม่เป็น

ครูบาอาจารย์ท่าน บอกว่า วินัยฝากแจ็กไว้ ถึงเวลาที่ซื้อร้านแจ็กใจ สิ่งใดก็ฝากแจ็กไว้ ทำไม
มันทำไม่เป็นล่ะ แล้วทำไมต้องทำด้วยหรือ เพราะของมันมีอยู่เต็มบ้านเต็มเมืองไซ้ไหม ร้านแจ็ก
เยอะเยอะไปหมดเลย ซื้อเมื่อไหร่ก็ได้ แต่พระทำไม่เป็น ทำไม่เป็นเหมือนการประพุดิปฏิบัติ ถ้า
มันประพุดิปฏิบัติไม่เป็น มันจะเอาอะไรมาเป็นความจริง

ถ้าปฏิบัติความจริงนะ เวลาศึกษาธรรมะมามีความรู้สูงส่งกันทั้งนั้นแหละ แต่ไม่มีสติ ถ้า
มีสตินะ มันทำสภาวะแบบนั้นไม่ได้ ไปไหนนะ จะทำเป็นขุนนาง ทำเป็นเหยียบจี้ไก่ไม่ฝ่อ ไอ้
นั่นมันเป็นอะไร ถ้ามันเป็นความจริงๆ มันเป็นความจริงขึ้นมา ความจริงมันต้องเข้ามาสู่ที่ใจนี้

เราจะบอกว่า เวลาครูบาอาจารย์ของเราท่านวางรากฐานไว้ ถ้าวางรากฐานไว้ วางรากฐาน
ไว้แล้วเราศึกษามา เราประพุดิปฏิบัติมา เรามีหลักเกณฑ์ของเรา มา หลักเกณฑ์ของเรา มันถึง
เป็นที่ไว้วางใจ ถ้าเป็นที่ไว้วางใจ เราก็ชวนขวยกันมา ขวนขวยกันมาเพื่อบุญกุศล เวลาทำบุญ
กุศลนะ เวลาทำบุญกุศล เวลาประพุดิปฏิบัติทำเพื่ออะไร? ก็ทำเพื่อหัวใจ ทำเพื่อหัวใจ สิ่งนั้นทำ
เพื่อหัวใจ เพราะเวลามันทุกข์มันสุข มันทุกข์สุขอยู่ที่ใจ เวลามันทุกข์ มันบีบคั้นหัวใจ หัวใจนี้
ทุกข์ยากมาก สรรพสิ่งข้าวของมีพร้อมทุกอย่างเลย แต่หัวใจมันทุกข์ หัวใจมันทุกข์ แล้วสิ่งที่มัน
แก้ไขมันได้ละ

สิ่งที่มันแก้ไข หลวงตาเทศน์สอนประจำ ขอให้มึสติ ถ้ามีสติ มันยับยั้งความคิด ความคิด มันไปกว้านเอามา มันไปกว้านเอาเชื้อเอาไขมา เอาความทุกข์ยากมาเผาตัวเรา เราก็บอกมันเป็นหน้าที่การงาน เราเป็นคนทีฉลาด

ฉลาดเวลาทำงานให้มันฉลาดสิ เวลาจะพักไม่ต้องไปฉลาดหรอก ถ้าฉลาด นั่นนะมัน หลอกตัวเอง นี่สำคัญตกว่าฉลาด ก็เลสมันสุขหัวอยู่นั่น มันไม่รู้ว่ามันฉลาด ถ้ามีสติ สติเรายับยั้งของเรา

นี่พูดถึงว่า การทำบุญกุศลก็เพื่อหัวใจ การประพฤติปฏิบัติเพื่อคุณธรรม สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน คนเราทำความสงบของใจไม่ได้ เรื่องการภาวนาไม่ต้องมาพูดกัน สัญญาทั้งนั้น จำได้หมายรู้ พอจำได้หมายรู้ ท่องจำนี้ปากเปียกปากแฉะ รู้ไปทุกเรื่อง รู้ไปทุกอย่าง แต่ไม่มีเนื้อหาสาระ ไม่มีข้อเท็จจริงเลย

แต่ถ้ามีข้อเท็จจริง เราตั้งสติปั้บ ความคิดหยุดหมด ถ้ามีสติ ความคิดไปไม่ได้ ที่มันคิดอยู่ อย่างนี้เพราะมันขาดสติ ถ้ามันขาดสติ ความคิดมันถึงได้ไหลจรมันไปไง แต่ถ้ามีสติปั้บ มันหยุดหมด ถ้ามันหยุดหมดแล้ว นี่โดยธรรมชาติของจิต ธรรมชาติที่รู้มันต้องรู้ของมันอยู่ตลอดเวลา แต่ถ้ารู้ของมันอยู่ตลอดเวลา เรารู้โดยมีสติ เรากำหนดรู้ของเรา เราอยู่ในอะไร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หลวงตา หลวงปู่มั่นท่านสอน รู้ในลมหายใจเข้าและลมหายใจออก รู้ในพุทโธ รู้ในคำบริกรรม แล้วถ้ามีสติปัญญาขึ้นมา มันรู้อะไร? มันรู้ในปัญญาอบรมสมาธิ รู้ในปัญญาอบรมสมาธิ แต่ทางโลกเขาเข้าใจกันว่าเวลาเขาใช้ปัญญาๆ นั้นเขานี้คือภาวนามยปัญญา เขาว่าปัญญาทางศาสนา

ปัญญาทางศาสนายังไม่เกิด ปัญญาทางศาสนา มันจะเกิดบนจิต เกิดบนจิต ปัญญาทางโลก เกิดบนสมอง เกิดจากการค้นคว้า เกิดจากการแสวงหา การค้นคว้า การแสวงหาเพราะสถานะของมนุษย์ มนุษย์มีความรู้สึกนึกคิด ความคิดนี้คิดอะไรก็ได้ คิดแล้วเป็นความจริงหรือเปล่า

แต่ถ้าเป็นความจริงนะ ความคิดอย่างนี้ คุณิ หนามยอกเอาหนามบ่ง เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านสอน ท่านสอนบอกว่า ให้ใช้ความคิด ให้ใช้ความคิด ใช้ปัญญาอบรมสมาธิใช้ความคิดย้อนกลับไป เพราะปัญญาในพระพุทธศาสนา คือปัญญาอบรมรู้ในกองสังขาร กองสังขาร คือความคิด ความปรุง ความแต่ง แล้วปัญญามันรู้เท่าความคิดของเรา ถ้าปัญญามันรู้เท่าความคิดของเรา มันก็ปล่อยความคิดไขว่ไหม ความคิดมันจะปล่อยได้ต่อเมื่อมีสติปัญญา ถ้ามันปล่อยมี

สติปัญญา นั่นก็เป็นปัญญาอบรมสมาธิไป แต่ความเข้าใจของโลกว่านั่นนะเป็นปัญญาๆ...มันไม่มีปัญญาอะไรขึ้นมาทั้งสิ้นเลย แต่ถ้ามันเป็นปัญญาขึ้นมา เราจะบอกว่าถ้ามันเป็นปัญญาจริงๆ มันต้องเป็นปัญญาแบบครูบาอาจารย์ของเราท่านสอนมา ถ้าท่านสอนมา ท่านสอนมาเพราะอะไร

คูตี เวลาจะไปบวชกับหลวงปู่มัน จะต้องหัดตัดเย็บ จะต้องหัดทอปาฏิโมกข์ จะต้องทำให้เป็นก่อน แล้วเราถึงได้บวช บวชแล้วถึงได้ภาวนา ถ้าภาวนา ถ้าภาวนาเป็นความจริง มันจะมีคุณธรรมขึ้นมา คุณธรรมอันนี้ไง คุณธรรมอันนี้ไง

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “ภิกษุทั้งหลาย เธอกับเรา ๖๑ องค์ พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์” ถ้ามันพ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและเป็นทิพย์ มันไม่เป็นโมฆะบรูษ ไม่ติดในลาภสักการะ ไม่ติดในชื่อเสียง ไม่ติดใดๆ ทั้งสิ้น ถ้าไม่ติดใดๆ ทั้งสิ้นมันก็ทำเพื่อประโยชน์กับศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางศาสนา มันถึงได้เข้มแข็งมาไง

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านพยายามค้นคว้า ท่านวางข้อวัตรปฏิบัติของท่านเพื่อความเข้มแข็งของศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “ถึงพุทธกาลศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง” ถ้ามันเจริญมันก็เจริญในใจของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เพราะมันเจริญขึ้นมาจริงๆ มันมีคุณค่าจริงๆ

เพชรนิลจินดามันอยู่ในเหมือง เราไม่เคยเห็นมัน เราก็มองไม่เห็นสวยงาม เพชรนิลจินดาเขาเอามาเจียรระไนแล้วประดับไว้บนเครื่องประดับมันก็ดูสวยงามใช่ไหม จิตใจของคนถ้ายังไม่ได้คิดพิจารณา จิตใจของคนถ้ายังไม่ได้แก้ไข จิตใจของคนถ้ายังไม่ชำระล้าง มันจะไม่รู้ไม่เห็น ไม่รู้ไม่เห็นสิ่งใดเลย ถ้าไม่รู้ไม่เห็นสิ่งใดเลย มันจะไม่เป็นประโยชน์กับเรา ทั้งๆ ที่เราเกิดมา เรามีปัญญาเราอยากจะทำประพฤติกปฏิบัติ ถ้าปฏิบัติตามความเป็นจริง ความจริงมันเกิดขึ้นอย่างนี้ ถ้าความจริงเกิดขึ้นอย่างนี้

นี่สิ่งที่ครูบาอาจารย์ท่านทำมา ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์ท่านทำมา สิ่งทีเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดถึงผู้ที่พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เวลาท่านพิจารณาของท่าน ลูกศิษย์ลูกหาของท่าน เวลาหลวงปู่มั่นท่านสั่งสอนหลวงปู่คือ เวลาหลวงปู่มั่นท่านสั่งสอน เห็นไหม สิ่งทีครูบาอาจารย์ของเรา ต่อไปนี้ เราเอาสิ่งนี้มาเพื่อกำยั้นกับสติจะความจริง ถ้าสติจะความจริง สิ่งนี้เราศึกษา

ในธรรมวินัยนะ พระอรหันต์องค์หนึ่ง จะเป็นพระอรหันต์ได้ต้องสร้างบุญญาธิการมา แสยกัป ถึงจะได้เป็นพระอรหันต์ ถ้าสร้างบุญญาธิการมาแสยกัป แล้วครูบาอาจารย์ของเราที่มา ให้เราราบไหว้บูชากันอยู่นี้ ท่านทำอะไรของท่านมา ท่านถึงประสบความสำเร็จของท่าน เราถึง พยายามจะเอากลับมาฟื้นฟูๆ

นี่ประวัติหลวงปู่ตื้อ ต่อไปจะเป็นประวัติอาจารย์สิงห์ทอง จะพิมพ์เสร็จก่อนปีใหม่นี้ ต่อไปประวัติหลวงปู่จวน จะไปประวัติหลวงปู่พรหม จะพิมพ์ทั้งหมด เพราะพระอรหันต์ แล้ว พระอรหันต์ต้องเป็นพระอรหันต์จริงๆ ด้วย คำว่า “จริงๆ” ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ มันต้องมีเหตุ ที่มาที่ไป ถ้าเหตุที่มาที่ไป ท่านทำอะไรถึงเป็นความจริงขึ้นมา ไม่ใช่จับแพะชนแกะ แล้วเราก็ ทำไม่ได้เป็นประโยชน์เลย

ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา ฉะนั้น สิ่งที่ทำเป็นจริงขึ้นมาเพื่ออะไร นี่ทำบุญกุศลกันก็เพื่อความ สุขในใจของเรา ในการประพฤติปฏิบัติขึ้นมาก็เพื่อคุณธรรมในใจของเรา แล้วในหัวใจของ เรา ปฏิสนธิจิต เกิดในไข่ เกิดในน้ำคร่ำ เกิดในโอปปาติกะ กำเนิด ๔ จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดใน วัฏฏะ มันต้องเป็นของมันไปอย่างนี้ เราจะรู้หรือไม่รู้ มันก็เป็นของมันอย่างนี้ แต่ในปัจจุบันนี้เรา เกิดมาทั้งพุทธกาล เกิดมาพบพระพุทธศาสนา มันเป็นอำนาจวาสนาของเรา อำนาจวาสนาของเรา เพราะเราเกิดมาร่วมบุญร่วมกุศลกับหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเรา ถ้าครูบา อาจารย์ของเราท่านประพฤติปฏิบัติตามความจริงของท่าน ท่านถึงได้ความจริงของท่านขึ้นมา

แล้วความจริงของท่าน คุณติ ถ้าในสังคมมันมีแต่เงินปลอม เงินปลอมนั้นจะไม่เป็น ประโยชน์กับใครเลย ถ้าในสังคมใดมีแต่เงินจริง เงินจริงใช้ประโยชน์กับสังคมนั้น สังคมนั้นจะ มั่นคงขึ้นมา ในเมืองไทยเราตั้งแต่กึ่งพุทธกาล ตั้งแต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านบรรลุนิพพานของ ท่านขึ้นมา ท่านวางหลักเกณฑ์ไว้จนพวกเรามั่นใจ จนพวกเราเข้มแข็ง ยอมรับความจริง เราถึง ขวนขวายทำกัน

ถ้าเราไม่ยอมรับความจริง เราไม่ขวนขวาย ทรัพย์สมบัติของเรา ใครไม่เสียตาย เราหามา น้ำพักน้ำแรงเราทั้งนั้นนะ เราเสียสละเพื่ออะไรล่ะ อันนี้มันเป็นทรัพย์สมบัติจากหน้าที่การงาน ของเรา เราได้กันมาใช่ไหม แต่หัวใจๆ หัวใจ เห็นไหม คุณติ เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ครูบา อาจารย์เราท่านนั่งตลอดรุ่งๆ ตลอดรุ่งเพื่อตัดแปลงหัวใจๆ มันบังคับ มันทำเป็นความจริงอย่าง

นั่น อันนั้นจะเป็นประโยชน์กว่า ประโยชน์กว่าเพราะมันเป็นคุณธรรม เป็นสัจจะความจริงใจ ถ้า เป็นสัจจะความจริง ความจริงมันเป็นอย่างนี้ ถ้าความจริงเป็นอย่างนี้

เราจะบอกว่า ความมั่นคงของศาสนา ถ้าความมั่นคงของศาสนา เริ่มต้นมาตั้งแต่องค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาท่านจะสอนพระนะ ท่าน บอกว่าเหมือนการปั้นหม้อ ท่านไม่เคยถนอมเลย การปั้นหม้อเขาจะต้องอาศัยดิน เขาจะนวดของ เขาเพื่อการปั้นหม้อนั้นมันจะปั้นขึ้นมาได้สวยงามใจ แล้วปั้นขึ้นมาแล้วมันใช้ประโยชน์ได้ไม่รู้ ้วย

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราเวลาท่านสั่งสอน ทุกคนจะบอกว่าหลวงปู่ มั่นคุณ นั่นก็มันเป็นเทคนิคของท่านนะ ท่านจะปั้นพวกเราขึ้นมา แต่เวลาจะปั้นขึ้นมา มันก็อยู่ที่ วาสนา วาสนา เห็นไหม คุณิ เวลาคนที่มีปัญญา คุณพระสารีบุตรนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมา สัมพุทธเจ้าเทศน์ว่าการหลานพระสารีบุตร เพราะหลานพระสารีบุตรจะไปต่อว่าพระสารีบุตร จะไปต่อว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะเอาตระกูลของพระสารีบุตรมาบวชเป็นพระ อรหันต์ทั้งหมด ไปถึงบอก “ไม่พอใจสิ่งต่างๆ ไม่พอใจสิ่งต่างๆ”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้หมดแล้ว “ถ้าเธอไม่พอใจสิ่งต่างๆ เธอก็ต้องไม่พอใจ ความรู้สึกที่เธอไม่พอใจอันนั้นด้วย เพราะเป็นวัตถุอันหนึ่ง”

พระสารีบุตรถวายพัดองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นพระอรหันต์ขึ้นมาเลย

ไม่ได้สอนพระสารีบุตร สอนหลานพระสารีบุตร ทำไมพระสารีบุตรได้คุณธรรมขึ้นมา ละ นี้คนมีปัญญา เพราะคนมีปัญญานะ สิ่งใดที่เป็นประโยชน์มันเก็บมาเป็นประโยชน์หมด แต่ถ้า คนไม่มีปัญญานะ เขาสอนเขาจะจงมันก็ปฏิเสธว่าไม่ได้สอนเรา มันผลึกทั้งหมดละ แต่ถ้าคนมี ปัญญานะ มันเก็บหมด อะไรเป็นประโยชน์กับเราไม่เป็นประโยชน์กับเรา

นี่ก็เหมือนกัน ศาสนามันเจริญขึ้นมา มันมีความมั่นคงขึ้นมา เราต้องมีสติมีปัญญานะ ถ้ามี สติปัญญา เราแยกแยะเอา เวลาถึงที่สุดนะ คนถ้าไม่มีศรัทธาความเชื่อ เขาก็พยายามจะให้คนมี ศรัทธาความเชื่อ ถ้ามีศรัทธาความเชื่อคือมันเคารพตนเองใจ

ถ้าเรามีศรัทธา เราจะไม่เคารพตัวเรา ถ้าเราไม่มีศรัทธา เราจะไม่เคารพตัวเรา แล้วถ้า มันจะเคารพตัวเราแล้วนะ เรามีศรัทธามีความเชื่อ มีสติปัญญาแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ

แล้วถ้าใครเห็นผลตามความเป็นจริงแล้วนะ ไอ้ที่เขาพูดๆ กันนะจำๆ ไอ้ที่เขาคุยกันนะ จำๆ ไม่จริงสักเรื่อง ไม่มีอะไรจริงเลย แต่ถ้าเป็นความจริง มันเป็นความจริงขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมวินัยนี้ไว้ แล้วเราก็ศึกษาธรรมวินัยนี้ไว้ แล้วก็มาพูดกันปากเปียกปากแฉะ

เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นไก่อตัวแรกที่เจาะฟองอวิชชาออกมา การที่ไก่อตัวแรกที่เจาะฟองอวิชชาออกมามันต้องมีมรรคญาณ มันต้องมีเหตุมีผลมันถึงเจาะได้ มันต้องมีเปลือกไข่ มันต้องมีไก่อ มันถึงเจาะออกมา การเจาะออกมาเขาเรียกว่า “มรรคญาณ” คือการกระทำของจิต

ไอ้ของเราไปศึกษามา ไปจำมา เราไม่ทำอะไรเลย เราไม่ทำอะไรเลย เราไปจำคำพูดนั้นมา แล้วเราก็สร้างภาพว่าเป็นอย่างนั้นๆ แต่ไม่มีการเจาะ ไม่มีการกระทำ แล้วเอ็งรู้อะไรล่ะ เอ็งรู้อะไรกัน ก็จำเขามาไง ศึกษาธรรมะด้วย ได้ประกาศนียบัตรอีกต่างหาก ที่บ้านล้อมเต็มบ้านเลย แต่เอ็งรู้อะไรล่ะ ไม่รู้อะไรเลย ไม่รู้อะไรเลย รู้ที่ว่า “ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติ” เพราะรู้ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง

เราศึกษาวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์เราก็เข้าใจได้ทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ แล้วเราใช้ประโยชน์อะไรกับมันบ้างล่ะ แต่เราศึกษาแล้ว เราเข้าใจแล้ว เราก็ไม่หวั่นไหวไปกับมันซะใหม่ เราเข้าใจแล้วเรื่องปรากฏการณ์ธรรมชาติ เราก็จบ ถ้าไม่เข้าใจเรื่องปรากฏการณ์ธรรมชาติ มันก็ตื่นเต้น นั่นเราศึกษา แล้วได้อะไรล่ะ เพราะอะไร เพราะเรายังเกิดยังตายอยู่ไง เพราะเรายังเวียนว่ายตายเกิดไง

แต่ถ้าเป็นความจริงนะ จิตนี้เห็นอาการของจิต จิตนี้เห็นการกระทำของตัวเองไง อาการคือเกิดจากจิต ความคิดเกิดจากจิต แต่ไม่ใช่จิต จิตนี้เป็นพลังงาน ความคิดเกิดจากมัน แต่ไม่มีใครเคยเห็นมัน ถ้าใครเคยเห็นมันนะ จิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นความคิด ความคิดเป็นอาการเกิดดับ แต่เพราะจิตมันสวย จิตมันสวย จิตมันรับรู้ มันถึงเป็นอันเดียวกัน

แต่ถ้าจิตมันสงบแล้วมันไม่สวย มันจับได้ พอมันจับได้มันก็พิจารณา ความคิดมันมาจากไหน ความคิดมันคืออะไร ความคิดมันเกิดดับอย่างไร ความคิดมันมีผลลบลบบวกอย่างไร นี่คือวิปัสสนา วิปัสสนาบ่อยครั้งเข้าๆ ถ้ามันดทับคพหวน มันปล่อยชั่วครึ่งชั่วคราว แต่ถ้าเป็นความ

จริง ความจริงมันขาด คุณธรรมเกิดแล้ว คุณธรรมเกิดเพราะว่า สักกายทิฐิ ความเห็นผิด มัน เป็นทิฐิอันหนึ่ง มันได้ขาดไป สิ้นพศปรามาส ความลุ่มลุ่มไม่มี วิจิทธิญาไม่เกิด ถ้ามันจริง ที่เดียวเท่านั้นแหละ มันจริงที่เดียวเท่านั้นแหละ ถ้ามันจริงที่เดียวอย่างนี้ องค์สมเด็จพระสัมมา สัมพุทธเจ้าท่านตรัสรู้ความเป็นจริงของท่าน ศาสนาถึงมันคงใจ

“พ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์”

บ่วงที่เป็นโลก ความเชิดชูศรัทธาของสังคม นั้นละบ่วงที่เป็นโลก บ่วงที่เป็นทิพย์ ทำดีได้ ดี ทำชั่วได้ชั่ว ทำคุณงามความดีขนาดไหนต้องเกิดตามความดีนั้น สร้างบุญกุศลก็ไปเกิดเป็น เทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม มันต้องเวียนว่ายตายเกิดอย่างนั้น นี่มันเป็นทิพย์ มันยังติดในบ่วงที่ เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์นั้นอยู่

แต่ถ้าเป็นความจริงขึ้นมาแล้วนะ มันพ้นจากบ่วงที่เป็นโลกและบ่วงที่เป็นทิพย์ เพราะมัน ได้ชำระล้างสิ่งที่เป็นพื้นฐาน เป็นต้นหากความทะยานอยากในหัวใจ ถ้ามันชำระล้างหมด สิ่งนั้น หมดสิ้นไป นี่ศาสนา มันคงอย่างนี้ มันคงอย่างนี้ เริ่มต้นเพราะจะมันคงอย่างนี้ได้ก็ต้องตั้งแต่ศีล สมาธิ ปัญญา ตั้งแต่ข้อวัตรปฏิบัติ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านทำของท่านอย่างนี้มันถึงเข้มแข็ง มา

เวลาพระจะมาบวชต้องฝึกหัดให้ตัดผ้า ฝึกหัดให้ท่องปาฏิโมกข์ แล้วถ้าทำได้จริง มันไม่ เป็นขุนนางใจ มันเป็นพระจริงๆ พระจริงๆ สิ่งใดที่มันชำระสูญหาย มันก็ซ่อมแซมของมัน ไม่ ต้องไปเจ็บปวดโอดโอยกับสิ่งที่เราใช้สอยอยู่ว่ามันขาดแคลน

มันจะไปขาดแคลนไปไหน มันขาดแคลนก็ขาดแคลนความเพียรเอ็งนะ ถ้ามันขาดแคลน ก็ขาดแคลนความมันคงของเอ็งนะ ขาดแคลนความขยันหมั่นเพียรนะ ถ้าทำสิ่งนั้นขึ้นมามันจะ เป็นประโยชน์ทั้งตนก่อน ไม่เบียดเบียนตนและไม่เบียดเบียนผู้อื่น

เวลาเราคิดเบียดเบียนตนนะ คิดสิ่งใดก็แล้วแต่ ทำร้ายตัวเอง ทำร้ายตัวเองเสร็จแล้วก็จะ ทำร้ายคนอื่นเพราะเกิดเป็นความคิดแล้ว นี่ไม่เบียดเบียนตนและไม่เบียดเบียนผู้อื่น นี่ก็ เหมือนกัน ถ้าทำให้ตนเป็นคนดีขึ้นมาแล้ว มันไม่เบียดเบียนตนแล้วมันจะไปเบียดเบียนใครละ

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านอยู่ในป่าของท่าน ท่านมีความสุขของท่านนะ แต่ด้วยอำนาจ วาสนาของท่าน ท่านเกิดมาเป็นผู้นำ ท่านเกิดมาเป็นแบบอย่าง หลวงปู่เสาร์ท่านถึงได้สร้างวัดไว้

มาก สร้างเป็นสิ่งที่มีความมั่นคงของศาสนา แล้วพวกเราเกิดมาอนุชนรุ่นหลัง หลวงปู่มั่นได้ไปปักกลดที่ไหน ที่นั่นจะเป็นวัดขึ้นมาๆ เป็นวัดขึ้นมาก็เพราะพวกเรานี้แหละ พวกเรานี้พวกอนุชนรุ่นหลังชาวซึ่งบุญคุณของท่าน ท่านได้เสียสละของท่าน ท่านทำเพื่อประโยชน์ของท่าน

เราไปที่ไหนท่านเคยไปอยู่ ทุกคน พระก็จะไปพักที่นั่น แล้วจะสร้างเป็นวัดเป็นวาขึ้นมา สิ่งที่ทำอย่างนี้ก็เพราะว่าเคารพบูชา การเคารพบูชาที่นั่นเคารพบูชาด้วยหัวใจ ถ้ามันเคารพบูชาด้วยหัวใจ มันจะเป็นความจริงขึ้นมา ถ้าความจริงขึ้นมา มันเป็นประโยชน์อย่างนี้

นี่พูดถึงว่าถ้ามันเป็นการทอดกฐิน มันก็เป็นการทอดกฐินจากพุทธาบุญญาตขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วถ้าเป็นการทอดกฐิน พระกรรมฐานเราตัด เน่า เย็บ ย้อม มันก็เกิดจากหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านฝึกสอนมา ท่านฝึกหัดให้ทำ เพราะพระมันทำเป็นแล้ว เวลาทอดกฐินมันก็ทอดได้สะดวกสบาย ทอดได้ง่ายดาย แต่ถ้ามันไม่เป็น มันไม่เป็น ทำอะไรไม่ได้

ภิกษุกะผ้า ตัดผ้า เน่าผ้า เย็บผ้า ย้อมผ้าไม่เป็น ไม่ให้กรานกฐิน เพราะทำไม่เป็น ภิกษุจะกรานกฐินได้ต้องกะผ้า เย็บผ้า ย้อมผ้า เย็บผ้า ทำได้ เขาเรียกว่ามาติกา ๘ ถ้ามาติกาตรงนี้เกิดขึ้น มันถึงมีอันสงฆ์กฐิน ถ้ากฐินไม่มีการกระทำมาติกา ๘ ไม่มีอันสงฆ์ ทำกันเล่นๆ! ทำกันพอเป็นพิธี!

แต่ถ้ามันเป็นความจริง มันต้องมีมาติกา ๘ มาติกา ๘ เห็นไหม แล้วใครไปฟื้นฟูขึ้นมา ไม่ใช่หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์หรือ ใครเป็นคนฟื้นฟูขึ้นมา แล้วฟื้นฟูขึ้นมาแล้ว ทำแล้วทำเป็นแบบอย่าง ท่านต้องเสียสละความมั่นคงของท่าน เสียสละปัญญาของท่านเพื่อประโยชน์กับพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนา ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดรวมหมู่ชนขึ้นมาเป็นชาติ แล้วศาสนา ศาสนาสิ่งใดที่มันจะทำให้เราชวนขาย ให้เราค้นคว้าหาความดีของเรา ความดีของเรา ความดีของเรา ทำสิ่งใดก็แล้วแต่มันเป็นความดีของเรา ความดี เห็นไหม เห็นหน้ากัน ชื่นใจกัน นี่ความดีของเราอยู่ในใจ

ความสุขความทุกข์มันอยู่ในใจ เห็นสิ่งใดแล้วชื่นชม เขามีกุศลจิต จิตของเขาเป็นกุศล เขาทำคุณงามความดีของเขา เห็นแล้วชื่นชม ถ้าเห็นเขาทำคุณงามความดี แล้วทำอะไรต่ออะไร ก็เขาทำแล้ว ความดีของเขา เขาทำแล้ว แล้วเราทำอะไรล่ะ แข่งกับเขาสิ จะไปทำดีแข่งกับเขา กุศลจิต เห็น

เขาทำดีแล้วเราชื่นชมไปกับเขา แล้วเราพยายามชวนขวายเป็นเขา ถ้าจิตใจมันพัฒนา มันดีขึ้น มันจะชวนขวาย แล้วมันจะทำ

เวลาครูบาอาจารย์ของเรานั่งอยู่โคนต้นไม้ทั้งวันทั้งคืน ทำคุณงามความดีอย่างนี้ คุณงามความดี เราทำหน้าที่การงานแล้วเหนื่อยยาก เวลาเขานั่งปกติ หายใจเข้านิกพูท หายใจออกนิกโซ ทั้งวันทั้งคืนทำกันไม่ได้ เวลาไปอาบเหมืองต่างน้ำบ่นว่าทุกข์ เวลาให้นั่งเฉยๆ ก็นั่งไม่ได้ นั่งไม่ได้เพราะอะไร เพราะใจมันไม่พร้อม ไม่มีวาสนา ไม่มีบารมี ไปอาบเหมืองต่างน้ำ ไปพันพินันนั้นจะเก่ง แล้วมันได้อะไรมา ได้มาวันละ ๓๐๐

แต่นั่งเฉยๆ มันได้คุณธรรมนะ เทวดา อินทร์ พรหมเคารพบูชา เพราะเทวดา อินทร์ พรหมยังรู้อะไรไม่ได้ จะรู้อะไรได้ต้องมีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติเป็นความจริงของท่าน แล้วท่านทำคุณงามความดี เขาถึงว่าเป็นกุศลจิต จิตที่เป็นกุศล คิดแต่เรื่องดีๆ ทำแต่เรื่องดีๆ เราก็ปรารถนาให้ใจของเราเป็นแบบนั้น บอกหัวใจตนเองเนาะ ใจเอ๊ย! เอ็งอย่าเบียดเบียนข้ามากเกินไปนะ อย่าทำให้ข้าทุกข์เกินไปเนาะ บอกมัน บอกหัวใจที่ อย่าเบียดเบียนเราจนเกินไปเลย ให้เรามีความสุขบ้าง ขอมัน

แต่ครูบาอาจารย์ของเราให้ปฏิบัติ ตั้งสติกำหนดพุทโธ กำหนดคำบริกรรม หายใจเข้านิกพูท หายใจออกนิกโซ ถ้าเราทำได้จริง กิเลสมันตามไม่ทัน กิเลสตามไม่ทัน จิตมันจะสงบ จิตมันสงบมันจะมีความผ่อนคลาย มันจะมีความสุขของมัน ความสุขหาได้จากกลางหัวใจของสัตว์โลก ไม่ใช่ความสุขหาได้จากข้างนอก ความสุขหาได้จากกลางหัวอก ในหัวอกนี้ตั้งสติแล้วกำหนด หายใจเข้านิกพูท หายใจออกนิกโซ แล้วคุณธรรมในใจของเราเอง

“ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต”

เขาไปอินเดียกัน เราพูดบ่อย เขาไปอินเดียเขาไปทำไม เขาไปหาแร่ธาตุ ไปหาต้นโพธิ์ ไปหาที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรม แต่เราจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากลางหัวใจ พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ให้กำหนดพุทโธ

เขาต้องจ่ายเงินซื้อตัวเครื่องบิน เราใช้สติ ใช้คำบริกรรมสื่อสารเข้าไปหาพุทธะของเรา เข้าไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่กลางหัวอก แล้วสิ่งที่เขาทำกัน ไร้ค่า ไร้ค่า ค่าจริงๆ มันอยู่ที่หัวใจของเรา ถ้าจะทำบุญกุศลก็ทำเพื่ออันนี้ไง

เราจะมาทอดกฐินกันเพราะว่าเป็นพุทธาณูญาตขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว เราทำกันนี้เราทำเพราะด้วยครูบาอาจารย์ของเราท่านฝึกฝนพวกเรามา เพราะเราได้รับการฝึกฝน มา เห็นไหม คนมีพ่อแม่ คนมีครูบาอาจารย์ คนมีครูบาอาจารย์ที่ฝึกฝนมา มันไม่ลืมบุญลืมหุณ มันเห็นบุญเห็นคุณของครูบาอาจารย์ของเรา มันทำเพื่อประโยชน์กับเรา แล้วทำเพื่อประโยชน์ กับเราแล้ว ประโยชน์ของเราแล้วมันจะได้ประโยชน์กับผู้อื่น ประโยชน์กับสังคม สังคมได้ ประโยชน์จากอันนั้นด้วย เอวัง